

DELNI NAČRT ZAŠČITE IN REŠEVANJA OB NESREČI ZRAKOPLOVA V OBČINI METLIKA

Verzija 1.0

	ODGOVORNA OSEBA	DATUM	PODPIS
IZDELALA/ SKRBNICA	Skupna občinska uprava občin Dolenjske in Bele krajine, Katja Smole		
PREGLEDAL	Poveljnik Štaba Civilne zaščite Občine Metlika, Peter Šneljer		
SPREJELA	Županja Občine Metlika, Martina Legan Janžekovič		

Številka zadeve: 8428-0001/2026-1 (501)

KAZALO VSEBINE

1	NESREČA ZRAKOPLOVA.....	4
1.1	Uvod	4
1.2	Zračni promet na območju Občine Metlika	4
1.3	Značilnosti nesreče zrakoplova	4
1.4	Verjetnost nastanka verižne nesreče	5
2	OBSEG NAČRTOVANJA	6
2.1	Temeljne ravni načrtovanja.....	6
3	ZAMISEL IZVAJANJA ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI.....	7
3.1	Temeljna izhodišča načrta	7
3.2	Zamisel izvedbe zaščite, reševanja in pomoči.....	7
3.3	Uporaba načrta.....	8
4	OPAZOVANJE, OBVEŠČANJE IN ALARMIRANJE	10
4.1	Opazovanje.....	10
4.2	Obveščanje pristojnih organov in služb v Občini Metlika	10
4.3	Obveščanje javnosti.....	10
4.4	Obveščanje prebivalcev na ogroženem naseljenem območju.....	11
4.5	Alarmiranje ob nesreči zrakoplova.....	11
5	ZAŠČITNI UKREPI TER NALOGE ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI.....	13
5.1	Ukrepi zaščite, reševanja in pomoči.....	13
5.1.1	Prostorski, urbanistični, gradbeni in drugi tehnični ukrepi.....	13
5.1.2	Radiološka, kemična in biološka zaščita.....	14
5.1.3	Evakuacija	14
5.1.4	Sprejem in oskrba ogroženih prebivalcev	16
5.1.5	Zaščita kulturne dediščine.....	16
5.2	Naloge zaščite, reševanja in pomoči	16
5.2.1	Iskanje pogrešanih oseb ob nesreči zrakoplova.....	17
5.2.2	Prva pomoč in nujna medicinska pomoč	17
5.2.3	Gašenje in reševanje ob požarih	17
5.2.4	Reševanje ob nesreči zrakoplova na težko dostopnem predelu ali na naseljeno območje.....	18
5.2.5	Reševanje na vodi in iz vode	19
5.2.6	Pomoč ogroženim in prizadetim svojcem oziroma prebivalcem.....	19
5.2.7	Zagotavljanje osnovnih pogojev za življenje	19
6	OSEBNA IN VZAJEMNA ZAŠČITA.....	21

7	RAZLAGA POJMOV IN OKRAJŠAV	22
7.1	Razlaga pojmov	22
7.2	Razlaga okrajšav	23
8	SEZNAM PRILOG IN DODATKOV	24
8.1	Priloge.....	24
8.2	Dodatki	24

KAZALO SHEM

Shema 1: Koncept odziva ob nesreči zrakoplova.	8
---	---

1 NESREČA ZRAKOPLOVA

1.1 Uvod

Delni načrt zaščite in reševanja ob nesreči zrakoplova v Občini Metlika (Verzija 1.0) (v nadaljnjem besedilu: načrt) je izdelala Skupna občinska uprava občin Dolenjske in Bele krajine (SOU ODBK) v skladu z Zakonom o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami (Uradni list RS, št. 51/06 – uradno prečiščeno besedilo, 97/10, 21/18 – ZNOrg, 117/22 in 57/25), Uredbo o vsebini in izdelavi načrtov zaščite in reševanja (Uradni list RS, št. 24/12, 78/16 in 26/19), Zakonom o letalstvu (Uradni list RS, št. 85/24), Uredbo o organiziranju, opremljanju in usposabljanju sil za zaščito, reševanje in pomoč (Uradni list RS, št. 78/25), Uredbo o načinu izvajanja nadzora zračnega prostora (Uradni list RS, št. 29/04, 46/15 in 3/18), Uredbo o preiskovanju letalskih nesreč, resnih incidentov in incidentov (Uradni list RS, št. 72/03, 110/05, 53/19 in 85/24 – ZLet-1) in drugimi predpisi.

Načrt je izdelan na podlagi Državnega načrta zaščite in reševanja ob nesreči zrakoplova (Verzija 5.0) in Regijskega načrta zaščite in reševanja ob nesreči zrakoplova v dolenjski regiji (Verzija 1.0).

Načrt je usklajen z Regijskim načrtom zaščite in reševanja ob nesreči zrakoplova v dolenjski regiji (Verzija 1.0), dopis, št.: 8421-13/2025-34 - DGZR z dne 8. 7. 2026.

1.2 Zračni promet na območju Občine Metlika

Obseg letalskih aktivnosti v Republiki Sloveniji (RS) je v porastu, posledično se povečuje tudi število letov v zračnem prostoru nad Občino Metlika. Z rastjo letalske aktivnosti se povečuje tudi statistična verjetnost za nastanek nesreče zrakoplova.

Najbližje javno letališče za domači civilni promet se nahaja v Mestni občini Novo mesto – Letališče Novo mesto (Prečna). Gre za infrastrukturni objekt lokalnega pomena, ki je namenjen predvsem športnemu letenju.

V Občini Metlika se nahaja registrirano vzletišče, in sicer **Prilozje**. Vzletišče je določena kopenska ali vodna površina, ki je v celoti ali deloma namenjena za pristajanje, vzletanje ali gibanje zrakoplovov samo določenih vrst in kategorij. Vzletišče ima izdelana navodila za uporabo vzletišča.

Seznam letališč in vzletišč ter podatki o letalskih prevoznikih v RS so dosegljivi na strani CAA.

1.3 Značilnosti nesreče zrakoplova

Glede na število prevoženih kilometrov predstavljajo zrakoplovi eno najvarnejših prevoznih sredstev, saj je verjetnost, da bo potnik umrl v nesreči zrakoplova precej manjša kot v avtomobilski nesreči. Analiza nesreč zrakoplovov iz preteklih let kaže, da se večina vseh nesreč zrakoplovov zgodi na letališčih ali v njihovi neposredni bližini – najpogosteje med vzletanjem ali pristajanjem.

Zaradi številnih zračnih poti, ki potekajo preko zračnega prostora nad ozemljem RS, je potencialno ogroženo tudi celotno območje Občine Metlika. Tako lahko na tem območju pričakujemo nesreče zrakoplovov **manjšega kot tudi večjega obsega**.

Tudi registrirano vzletišče, na katerem vzletajo in pristajajo manjši športni zrakoplovi, predstavlja potencialno nevarnost za nesreče zrakoplovov predvsem manjšega obsega. Na območju dolenjske regije v zadnjih dvajsetih letih ni bilo večjih nesreč, prijavljene so bile predvsem nesreče manjšega obsega, ki so vključevale nesreče zmajarjev, padalcev, jadralnih padalcev, ultralahkih letal, žirokopterja in balonov.

Za nesreče zrakoplova je značilno, da jih ne moremo vnaprej predvideti; žrtve nesreče so tako potniki in člani posadke kot tudi prebivalci, če zrakoplov pade na naseljeno območje; lahko se pripeti tudi na krajih, ki so težko dostopni.

Glavni vzroki za nastanek nesreč zrakoplovov vključujejo:

- človeške dejavnike, kot so napake pilotov, kontrolorjev zračnega prometa, dispečerjev in vzdrževalcev;
- naravne pojave, kot so neugodne vremenske razmere, požar na zrakoplovu, potresi;
- mehanske okvare na letalih ali letališki infrastrukturi;
- namerna dejanja, kot so teroristični napadi ali druge oblike nasilja.

Možne posledice nesreč zajemajo: žrtve, uničenje ali poškodbe zrakoplova, infrastrukture, stavb ali kulturne dediščine, vpliv na okolje, možnost verižnih nesreč.

Najhujše posledice lahko povzročijo nesreče zrakoplovov:

- na poseljenih območjih, kjer so ogroženi prebivalci in infrastruktura;
- ob prevozu nevarnega blaga, zaradi možnosti uhajanja škodljivih snovi, požara ali eksplozije;
- na težko dostopnih ali vodnih območjih, kjer je reševanje oteženo in zaradi težjega dostopa tudi časovno zamaknjeno.

1.4 Verjetnost nastanka verižne nesreče

Ob nesreči zrakoplova se lahko pričakuje večje število ranjenih ljudi in živali, kot tudi večje število smrtnih žrtev.

Število smrtnih žrtev se lahko poveča zaradi pojava verižnih nesreč zaradi:

- nesreče zrakoplova na naseljenem območju Občine Metlika, ki lahko povzroči požare ali eksplozije in tako ogrozi življenje ljudi ter živali, prometne nesreče, poškodbe ali uničenje infrastrukture in kulturne dediščine (tudi industrijske cone);
- nesreče zrakoplova, ki prevažata nevarno blago, kar lahko povzroči nenadzorovane izpuste ali odtekanje nevarnih tekočin v okolje in tako tudi nastanek požara ali eksplozije.

2 OBSEG NAČRTOVANJA

2.1 Temeljne ravni načrtovanja

Temeljni načrt je Državni načrt zaščite in reševanja ob nesreči zrakoplova (Verzija 5.0). Delni načrt zaščite in reševanja ob nesreči zrakoplova v Občini Metlika je izdelan za nesrečo zrakoplova **večjega obsega** na območju Občine Metlika. V tem načrtu je opredeljeno obveščanje in opozarjanje ob nesreči zrakoplova, odrejanje in izvajanje zaščitnih ukrepov ter naloge zaščite, reševanja in pomoči (ZRP) v primeru nesreče zrakoplova.

Aktiviranje tega načrta poteka hkrati z regijskim oziroma državnim načrtom, posledično so aktivirane tudi državne in regijske enote za zaščito in reševanje. Odločitev o aktiviranju načrta sprejme poveljnik Civilne zaščite Občine Metlika oziroma njegov namestnik, razen v primeru predhodne aktivacije regijskega oziroma državnega načrta.

D – 19	Vzorec sklepa o aktiviranju načrta ZIR ob nesreči
--------	---

3 ZAMISEL IZVAJANJA ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI

3.1 Temeljna izhodišča načrta

Temeljne podmene načrta so:

1. Velikost zrakoplova, število potnikov, kraj, kjer se je zgodila nesreča:
 - nesreča zrakoplova na letališču ali
 - nesreča zrakoplova na naseljenem območju ali
 - nesreča zrakoplova, ki se zgodi na težko dostopnem terenu ali
 - nesreča zrakoplova na vodnih površinah ali
 - nesreča zrakoplova, ki prevažata nevarno blago,ter ocenjene posledice, ki jih povzroči nesreča zrakoplova na ljudeh, naravi in objektih, določajo raven načrtovanja.
2. Podatke o zaznanem oddajanju signala v sili na območju RS iz sistema COSPAS-SARSAT sprejme Uprava RS za pomorstvo in promet (URSP).
3. Podatke o nesreči zrakoplova pošlje Kontrola zračnega prometa Slovenije (KZPS), če je relevantno, Letališka kontrola zračnega prometa (LKZP) oziroma Območna kontrola zračnega prometa (OKZP) obvesti letališki center za koordinacijo reševanja, določi kategorijo vpletenega in to informacijo nemudoma sporoči v Center za obveščanje RS (CORS), le ta pa v Regijski center za obveščanje Novo mesto (ReCO Novo mesto). Informacije o nesreči zrakoplova izven letališča KZPS nemudoma pošlje v CORS, ta pa v ReCO Novo mesto.
4. Načrt zaščite in reševanja ob nesreči zrakoplova je pripravljen za primer nesreče zrakoplova večjega obsega, ko sile in sredstva javnih reševalnih služb in sile in sredstva za ZRP občine ne zadostujejo za izvajanje zaščitnih ukrepov in nalog ZRP.
5. Vsem udeležencem ob nesreči zrakoplova morajo pristojni organi in službe zagotoviti takojšno in ustrezno pomoč.
6. Ob nesreči zrakoplova večjega obsega ReCO Novo mesto obvesti deležnike, ki imajo naloge pri izvajanju ZRP.
7. Življenja prebivalcev so lahko ob nesreči zrakoplova ogrožena, če do nesreče pride na naseljenem območju ali če se zgodi nesreča zrakoplova, ki prevažata nevarno blago. Prebivalci morajo biti o pričakovani nevarnosti, mogočih posledicah, načrtih in ukrepih za zmanjšanje in odpravo posledic ter o ravnanju ob nesreči obveščeni, še posebno, če okolju grozi večja nevarnost oziroma bi nesreča zrakoplova povzročila večjo materialno škodo na urbanem območju. Po prejemu obvestila o nesreči zrakoplova poveljnik Civilne zaščite Občine Metlika določi pristojno reševalno enoto in gasilsko enoto, vodja intervencije pa zagotovi, da so nemudoma izvedeni vsi ukrepi za zmanjšanje števila žrtev in drugih posledic nesreče zrakoplova.
8. V primeru nesreče zrakoplova na naseljenem območju, na težko dostopnem terenu, je za operativno izvajanje nalog ZRP na kraju nesreče odgovoren vodja intervencije, ki so mu neposredno podrejene vse sile, ki sodelujejo pri izvajanju nalog na terenu. Po prejemu obvestila o nesreči zrakoplova se določi pristojno reševalno enoto, vodja intervencije pa zagotovi, da so nemudoma izvedeni vsi ukrepi za zmanjšanje števila žrtev in drugih posledic nesreče zrakoplova.
9. Ob nesreči zrakoplova se po potrebi zaprosi za pomoč sosednje ali druge države in mednarodne organizacije.

3.2 Zamisel izvedbe zaščite, reševanja in pomoči

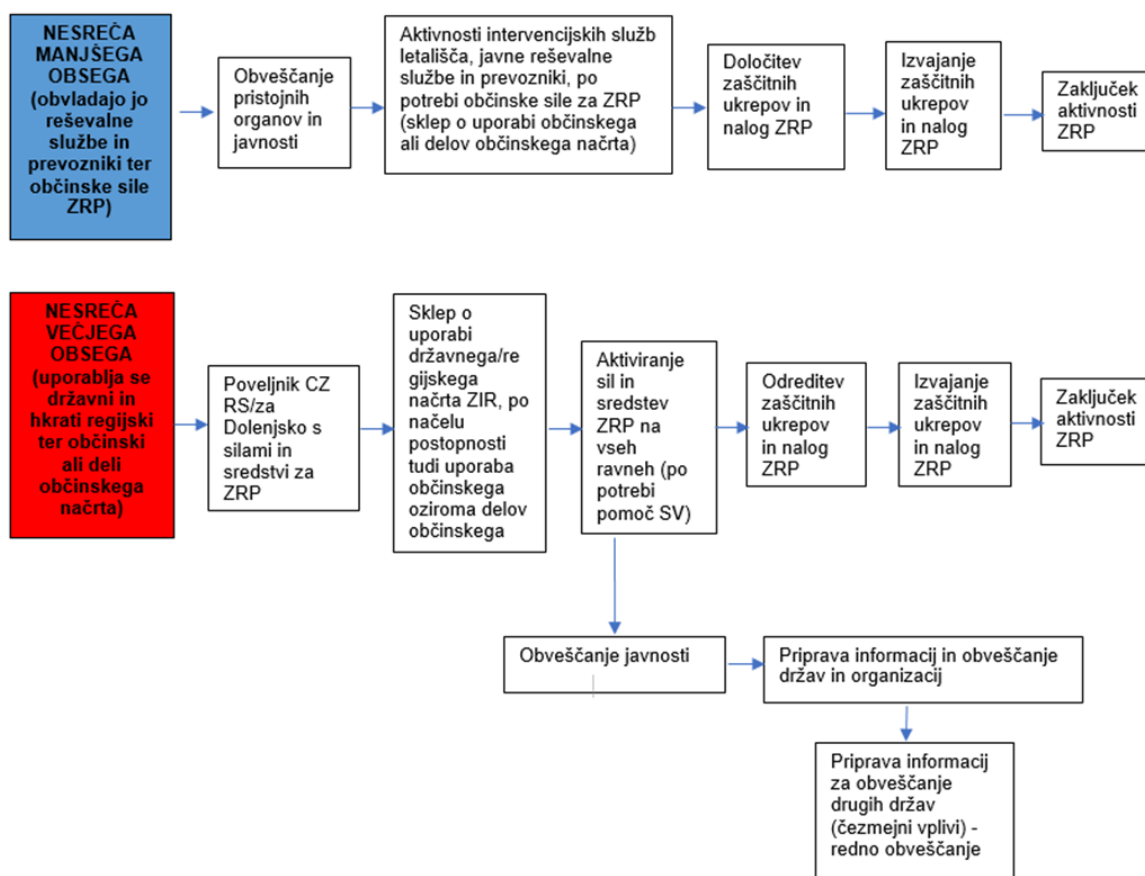
V primeru nesreče zrakoplova na območju Občine Metlika se ukrepanje izvaja glede na obseg posledic in ogroženost prebivalstva ter okolja. Na podlagi teh meril ločimo nesreče manjšega in večjega obsega.

1. Za nesrečo **manjšega obsega** se šteje dogodek, pri katerem:
 - je uničen zrakoplov z vzletno maso manj kot 5700 kg ali je v nesreči umrlo oziroma se težje poškodovalo manj kot 12 oseb in okolju ne grozi večja nevarnost;

- jo praviloma lahko obvladujejo poklicne reševalne službe in prevoznik oziroma upravljavec zrakoplova ter občinske enote in službe za ZRP - kadar se nesreča zgodi zunaj letališča,
- iskanje pogrešanih oseb vodi Policija (v sodelovanju z vodjo intervencije oziroma poveljnikom Civilne zaščite Občine Metlika);
- se izvede obveščanje pristojnih organov in javnosti, ocena stanja na terenu, vzpostavitev stanja pripravljenosti za ukrepanje ter aktiviranje občinskih sil za ZRP, izvajanje zaščitnih ukrepov in nalog ter nadaljnje spremljanje dogodkov.

2. Ob nesreči **večjega obsega**:

- je uničen zrakoplov z vzletno maso več kot 5700 kg ali je v nesreči umrlo oziroma se teže poškodovalo 12 in več oseb ali okolju grozi večja nevarnost;
- je za nadzor in obvladovanje take nesreče treba uporabiti poleg javnih reševalnih služb in prevoznika ter občinskih sil za ZRP tudi sile in sredstva za ZRP na ravni regije in države ter aktivirati načrte zaščite in reševanja na vseh ravneh;
- iskanje pogrešanih in zavarovanje območja vodi Policija, ki v sodelovanju s poveljnikom Civilne zaščite za Dolenjsko, poveljnikom Civilne zaščite RS, poveljnikom Civilne zaščite Občine Metlika ter drugimi službami organizira izvajanje vseh nalog zaščite in reševanja. Po potrebi se vključi tudi SV;
- se obvestijo pristojni organi in javnosti, aktiviranje sil za ZRP pa poteka na podlagi napovedi poteka nesreče in ocene razmer ter določitve zaščitnih ukrepov in nalog.

Shema 1: Koncept odziva ob nesreči zrakoplova.

3.3 Uporaba načrta

Delni načrt zaščite in reševanja ob nesreči zrakoplova v Občini Metlika se aktivira, ko pride do nesreče zrakoplova **večjega obsega** na območju Občine Metlika, do končanja dejavnosti ZRP in zagotovitve

osnovnih pogojev za življenje ob nesreči. Aktiviranje tega načrta poteka hkrati z regijskim oziroma državnim načrtom, posledično so aktivirane tudi državne in regijske enote za zaščito in reševanje.

Odločitev o aktiviranju načrta sprejme poveljnik Civilne zaščite Občine Metlika oziroma njegov namestnik, razen v primeru predhodne aktivacije regijskega oziroma državnega načrta.

D – 19	Vzorec sklepa o aktiviranju načrta ZIR ob nesreči
--------	---

4 OPAZOVANJE, OBVEŠČANJE IN ALARMIRANJE

4.1 Opazovanje

Kontrolo zračnega prometa na območju Občine Metlika izvaja pristojna služba Javnega podjetja KZPS d.o.o., in sicer:

- Služba letališke kontrole zračnega prometa Cerklje ob Krki in
- Služba območne kontrole zračnega prometa Ljubljana, ki vodi in kontrolira zračni promet za ves ostali promet v kontroliranem delu zračnega prostora RS.

4.2 Obveščanje pristojnih organov in služb v Občini Metlika

ReCO Novo mesto na podlagi prejetega obvestila o nesreči zrakoplova večjega obsega na območju Občine Metlika obvesti županjo Občine Metlika in poveljnika Civilne zaščite Občine Metlika ter druge osebe po seznamu odgovornih oseb v Občini Metlika. ReCO Novo mesto obvešča samo prvo osebo po seznamu, v kolikor je le-ta nedosegljiva nadaljuje z obveščanjem po seznamu. Prvo-obveščena oseba nato obvesti še ostale osebe, ki morajo biti seznanjene z nastalo situacijo.

Za sprotno obveščanje odgovornih oseb ter izvajalcev nalog ZRP o stanju in razmerah na kraju nesreče ter o poteku zaščite in reševanja je odgovoren poveljnik Civilne zaščite Občine Metlika oziroma njegov namestnik.

P – 1	Podatki o poveljniku, namestniku poveljnika in članih Štaba Civilne zaščite
P – 15	Podatki o odgovornih osebah, ki se jih obvešča o nesreči

4.3 Obveščanje javnosti

Obveščanje javnosti v primeru nesreče zrakoplova obsega obveščanje ogroženih prebivalcev na ogroženem naseljenem območju ter obveščanje širše javnosti.

Obveščanje javnosti ob nesreči zrakoplova poteka preko medijev, ki so po Zakonu o medijih (Uradni list RS, št. 69/25) dolžni na zahtevo organov ter javnih podjetij in zavodov brez odlašanja brezplačno objaviti nujna sporočila v zvezi z resno ogroženostjo življenja, zdravja ali premoženja ljudi. V takšnih primerih se sporočilo najprej pošlje za takojšnjo objavo medijem, ki delujejo na področju Občine Metlika.

Za takojšnje posredovanje sporočil organov Občine Metlika za javnost so zadolženi in pristojni:

- Občina Metlika:
 - preko spletnih kanalov in družabnih omrežji (spletna stran občine, družbena omrežja),
- lokalne radijske postaje,
- lokalna televizija,
- lokalni spletni mediji,
- in drugi.

Javnosti se sporočajo informacije o:

- posledicah nesreče (materialna škoda, število poškodovanih, pogrešanih, evakuiranih ali mrtvih, o porušeni/delno porušeni objektih itd.),
- vplivu nesreče na prebivalce in okolje,
- pomoči, ki jo prebivalci lahko pričakujejo,
- ukrepov za omilitev posledic nesreče,
- izvajanju osebne in vzajemne zaščite,
- sodelovanju pri izvajanju zaščitnih ukrepov,
- oceni poškodovanosti objektov in primernosti za bivanje.

Za sprotno obveščanje javnosti in komuniciranje z mediji je ob nesreči zrakoplova v skladu s pooblastili pristojen poveljnik Civilne zaščite Občine Metlika oziroma njegov namestnik oziroma tisti član Štaba Civilne zaščite Občine Metlika, ki je odgovoren za stike z javnostmi, oziroma županja Občine Metlika.

4.4 Obveščanje prebivalcev na ogroženem naseljenem območju

Za obveščanje prebivalcev o nesreči na prizadetem območju skrbi Občina Metlika, in sicer preko sredstev javnega obveščanja (krajevno običajnega), predvsem preko spletne strani občine, oglasnih desk ter lokalnih medijev (Radio Krka, Radio Sraka, TV Vaš kanal in drugi) ter preko objavljene telefonske številke Občine Metlika, ki se aktivira v primeru nesreče.

Svojce se obvešča in seznanja o:

- razmerah na prizadetem območju,
- nevarnosti za ljudi, premoženje in okolico,
- tem, kaj se dogaja s poškodovanimi,
- predvidenem trajanju težavnega položaja oziroma obdobja,
- tem, kakšno pomoč se lahko pričakuje in kdaj bo prispela,
- načinu izvajanja osebne in vzajemne zaščite,
- načinu sodelovanja z lokalnimi oblastmi pri odpravljanju posledic,
- tem, kje se lahko dobi dodatne informacije.

Za posredovanje informacij in obveščanje prebivalcev ob nesreči zrakoplova je odgovoren poveljnik Civilne zaščite Občine Metlika oziroma tisti član Štaba Civilne zaščite Občine Metlika, ki je odgovoren za stike z javnostmi, oziroma županja Občine Metlika.

4.5 Alarmiranje ob nesreči zrakoplova

V primeru nesreče zrakoplova na naseljenem območju, kjer obstaja neposredna nevarnost za življenje ali zdravje ljudi in živali, je treba nemudoma začeti izvajati zaščitne ukrepe. Prebivalstvo je potrebno nemudoma opozoriti na nevarnost z uporabo sistema alarmiranja, skladno z določili Uredbe o organizaciji in delovanju sistema opazovanja, obveščanja in alarmiranja (Uradni list RS, št. 105/07, 39/23, 89/23 – popr. in 4/25).

Neposredno nevarnost lahko predstavljajo nevarno blago v letalu, grozeča eksplozija v poškodovanih infrastrukturnih objektih in podobno.

Alarmiranje javnosti izvede ReCO Novo mesto na zahtevo:

- vodje intervencije,
- županje Občine Metlika in
- poveljnika Civilne zaščite Občine Metlika oziroma namestnika poveljnika.

Takoj po izvedenem alarmiranju ReCO Novo mesto preko lokalnih medijev oziroma na drug krajevno običajen način posreduje usmeritve oziroma opozorila in napotke ogroženemu prebivalstvu, ki jih pridobi s strani vodje intervencije, poveljnika Civilne zaščite Občine Metlika ali njegovega namestnika oziroma županja Občine Metlika.

Ogroženim prebivalcem se posredujejo predvsem podatki o:

- vzroku za uporabo alarmnega znaka,
- ogroženem območju,
- napotkih za osebno in vzajemno zaščito,
- napotkih za izvajanje zaščitnih ukrepov in
- napotkih za ravnanje prebivalcev ob nesreči zrakoplova.

Po prenehanju nevarnosti ReCO Novo mesto proži alarmni znak »konec nevarnosti« na osnovi odredbe poveljnika Civilne zaščite Občine Metlika.

P – 18	Seznam medijev, ki bodo posredovali obvestilo o izvedenem alarmiranju in napotke o izvajanju zaščitnih ukrepov
--------	--

5 ZAŠČITNI UKREPI TER NALOGE ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI

5.1 Ukrepi zaščite, reševanja in pomoči

Ukrepi ZRP ob nesreči zrakoplova obsegajo vse tiste ukrepe in dejavnosti, ki so potrebni za odpravljanje posledic nesreče, za zagotavljanje osnovnih življenjskih pogojev ter za trajno obnovo prizadetega območja. V kolikor Občina Metlika s svojimi silami in sredstvi ne bo zmoгла izvesti vseh zaščitnih ukrepov, v skladu z načelom postopnosti, bo za pomoč zaprosila sosednje občine in nato URSZR, Izpostavo Novo mesto.

Ob nesreči zrakoplova se izvedejo naslednji zaščitni ukrepi:

- prostorski, urbanistični, gradbeni in drugi tehnični ukrepi,
- radiološka, kemična in biološka zaščita,
- evakuacija,
- sprejem in oskrba ogroženih prebivalcev,
- zaščita kulturne dediščine.

5.1.1 Prostorski, urbanistični, gradbeni in drugi tehnični ukrepi

Ob nesreči zrakoplova večjega obsega, ki se lahko zgodi kjerkoli, na gosto naseljenem območju ali težko dostopnem terenu, Občina Metlika izvaja naslednje ukrepe:

- določi in uredi lokacije za postavitve zasilnih prebivališč,
- določi in uredi lokacije za začasno skladiščenje ruševin ter drugih odpadkov,
- določi in uredi lokacije oziroma objekte za zbiranje ter začasno skladiščenje nevarnih snovi,
- določi lokacije za shranjevanje trupel do pokopa,
- ustavi promet po cestah, železnici in na vzletišču Prilozje ter
- vzpostavi komunikacije in določi obhodne poti.

V primeru nesreče zrakoplova večjega obsega na gosto naseljenem območju Občine Metlika se poleg evakuacije prebivalcev in nastanitve ogroženih prebivalcev izvede še rušenje neuporabnih objektov ter odstranjevanje ruševin, da se zmanjšajo škodljivi vplivi nesreče ter da se omogoči izvajanje drugih ukrepov in nalog ZRP.

Ukrepe ob podpori Štaba Civilne zaščite Občine Metlika izvajajo Ekipa za iskanje zasutih v ruševinah, prostovoljna gasilska društva ter gospodarske družbe, ki imajo ustrezno mehanizacijo in sklenjene dogovore o sodelovanju.

Neuporabne objekte v primeru nesreče zrakoplova rušijo gospodarske družbe, skladno z dogovori o sodelovanju.

Ruševine in druge odpadke se v primeru nesreče zrakoplova odloži na območju, ki je namenjeno ravnanju z odpadki, in sicer je to Zbirni center Bočka. V kolikor te površine ne bodo zadoščale, se dodatne površine določijo na drugih kmetijskih zemljiščih izven zavarovanih območij.

Vrsta odpadkov je odvisna od tovora, ki ga zrakoplov prevaža. Pri ravnanju z nevarnimi odpadki in RKB-kontaminiranimi predmeti (kot je npr. zaščitna oprema, uporabljena ob nesreči zrakoplova) se bo upoštevala veljavna zakonodaja.

Če bo večje število mrtvih, se bo trupla ustrezno zaščitilo pred okoljskimi vplivi skladno s predpisi, ki določajo ravnanje z infektivnimi trupli in Pravilnikom o prevozu in pokopu posmrtnih ostankov (Uradni list RS, št. 53/17 in 56/17 – popr.).

Ob nesreči zrakoplova na urbanem območju Občine Metlika se čim prej ugotovi poškodovanost (stavb in gradbeno-inženirskih objektov), ki jo je z ukrepi mogoče hitro sanirati ali utrditi; koliko objektov je tako močno poškodovanih, da jih ni mogoče popraviti; ter koliko je prebivalcev, ki jim je treba zagotoviti začasno prebivališče. Ukrepe ob podpori Štaba Civilne zaščite Občine Metlika izvaja tudi občinska komisija za ocenjevanje škode.

Prav tako se bo ugotovilo stanje komunalne infrastrukture in takoj začelo popravljati električne napeljave in transformatorje, telefonsko omrežje, vodovode in plinovode ter tudi energetske objekte, ki so zaradi nesreče poškodovani. Ugotovilo se bo stanje prometnic, določilo zapore cest in po potrebi uredilo obvoze. Ob nesreči naloge izvajanja zapor cest in zagotovitev začasnih obvozov izvede Javno podjetje Komunala Metlika d.o.o., ki skrbi za vzdrževanje cest in prometne infrastrukture ter druga podjetja.

SV z inženirskimi zmogljivostmi sodeluje pri izvajanju interventnih del z gradbeno mehanizacijo in pri prevozi oseb ter materiala (po potrebi).

P – 4	Podatki o organih, službah in enotah CZ
P – 7	Pregled javnih in drugih služb, ki opravljajo dejavnosti pomembne za zaščito in reševanje
P – 10	Pregled gradbenih organizacij
P – 11	Pregled gasilskih enot s podatki o poveljnikih in namestnikih poveljnikov
P – 23	Pregled lokacij načrtovanih za potrebe zaščite in reševanja v občinskih prostorskih aktih
P – 33	Seznam članov komisije za ocenjevanje škode

5.1.2 Radiološka, kemična in biološka zaščita

Ob nesreči zrakoplova obstaja nevarnost, da zaradi poškodbe zrakoplova, pride do nenadzorovanega uhajanja nevarnih snovi v okolje. Zato se na celotnem prizadetem območju poostri nadzor nad nevarnimi snovmi in ravnanje z njimi.

Ukrepe ZRP ob nesreči zrakoplova, pri kateri so prisotne nevarne snovi, izvaja PGD Črnomelj (GEŠP), ki je ustrezno usposobljena in opremljena.

Zahtevnejše terenske in laboratorijske preiskave ter analize takoj po nesreči izvaja pooblaščen ekološki laboratorij z mobilno enoto (ELME) iz Ljubljane ter mobilna enota z ekološkim laboratorijem (MEEL) pri Nacionalnem laboratoriju za zdravje, okolje in hrano iz Maribora.

V primeru nesreče zrakoplova se lahko uporabi tudi državna enota za RKB dekontaminacijo in enota za JRKBO (jedrsko, radiološko, kemično in biološko obrambo) SV, ki izvaja radiološko, biološko in kemijsko detekcijo ter dekontaminacijo.

Ob nesreči zrakoplova, ko so zaradi nevarnih snovi ogrožene podtalnica, kmetijske, gozdne in vodne površine, ReCO Novo mesto o tem obvesti tudi pristojne inšpekcijske službe, ki jih sicer obvešča ob nesreči z nevarnimi snovmi.

Če pride do kontaminacije širšega območja kot posledica verižne nesreče zrakoplova, se izvajajo zaščitni ukrepi v skladu z Občinskim delnim načrtom zaščite in reševanja ob jedrski ali radiološki nesreči za Občino Metlika (Verzija 2.0).

Vsi pripadniki sil, ki intervenirajo na ogroženem območju, imajo zagotovljeno osebno zaščitno opremo in so ustrezno opremljeni.

5.1.3 Evakuacija

Če ob nesreči zrakoplova pride do padca zrakoplova na naseljeno območje, večjega požara oziroma do nenadzorovanega uhajanja nevarnih snovi v okolje in to ogroža življenje ljudi in živali, se izvede evakuacija.

Evakuacijo prebivalcev iz naselij, ki se nahajajo na ogroženem območju, načrtuje in izvaja Občina Metlika. Evakuacijo odredi županja Občine Metlika oziroma poveljnik Civilne zaščite Občine Metlika, v nujnih primerih pa tudi vodja intervencije.

Poveljnik Civilne zaščite Občine Metlika ali vodja intervencije ima pravico in dolžnost, da med vodenjem ZRP odredi tudi umik ljudi, živali in premoženja iz ogroženih objektov in območij. Umik lahko odredi le, če ne more drugače zavarovati ljudi in premoženja ter zagotoviti izvajanja ZRP in sme trajati le toliko časa, kolikor je to nujno.

Občina zagotovi podatke o prebivalcih, ki jih je potrebno evakuirati. Predvideno je tudi občinsko sprejemališče za evakuirane prebivalce, in sicer:

- parkirišče pred Gasilskim domom Metlika, Črnomaljska cesta 3, 8330 Metlika.

Začasne nastanitve v primeru nesreče zrakoplova v Občini Metlika:

- GTM d.o.o. (Hotel Bela Krajina),
- Turistična kmetija Jakljevič,
- Depandanse pri Belokranjcu,
- Gostišče »Kapušin«, Roman Kapušin s.p.,
- Športna dvorana – OŠ Metlika,
- Športna dvorana – OŠ Suhor,
- Športna dvorana – OŠ Podzemelj.

Prehrano za evakuirane osebe zagotavljajo:

- GTM d.o.o. (Hotel Bela Krajina),
- Osnovna šola Metlika,
- Otroški vrtec Metlika,
- Osnovna šola Podzemelj,
- Izletniška kmetija Matkovič,
- Izletniška kmetija Šuklje,
- Izletniška kmetija Črnič,
- Izletniška kmetija Bajuk,
- Gostilna Peter Badovinac.

Evakuacija ogroženih in prizadetih prebivalcev bo izvedena, če ne bo mogoče z drugimi ukrepi zagotoviti njihove varnosti. Evakuacijo izvedejo evakuirani z lastnimi prevoznimi sredstvi. Po potrebi se organizirajo za ta namen avtobusni prevozi.

Z ogroženega območja prednostno evakuiramo nekatere skupine prebivalcev, zlasti bolne in ostarele, invalide, nosečnice ter matere in samohranilce z nepreskrbljenimi otroki.

Delo v zvezi z evakuacijo bo potekalo v sodelovanju s silami za ZRP, Javnim podjetjem Komunala Metlika d.o.o., Rdečim križem Slovenije – OZ Metlika, Centrom za socialno delo Dolenjska in Bela Krajina – Enota Metlika, prostovoljnimi gasilskimi društvi, Policijo in drugimi. Če se bo izkazala nezadostna materialna in kadrovska zmogljivost, bomo za pomoč zaprosili sosednje občine in URSZR, Izpostavo Novo mesto.

P – 20	Pregled sprejemališč za evakuirane prebivalce
P – 21	Pregled objektov, kjer je možna začasna nastanitev ogroženih prebivalcev in njihove zmogljivosti, ter lokacije primerne za postavitve zasilnih prebivališč
P – 22	Pregled organizacij, ki zagotavljajo prehrano
D – 9	Zaščitni ukrep evakuacija – priporočilo

5.1.4 Sprejem in oskrba ogroženih prebivalcev

Prebivalcem, ki zaradi posledic nesreče zrakoplova ne morejo ostati doma in so ostali brez sredstev za preživljanje, Občina Metlika zagotovi zatočišče ter oskrbo z najnujnejšimi življenjskimi potrebščinami.

Sprejem in oskrba ogroženih ter prizadetih prebivalcev obsegata:

- evidentiranje ogroženih prebivalcev,
- urejanje sprejemališč,
- urejanje začasnih prebivališč (če je le mogoče, se prebivalce namesti v zidane objekte oziroma bivalnike),
- nastanitev prebivalstva,
- oskrbo z najnujnejšimi življenjskimi potrebščinami, torej s pitno vodo, hrano, obleko, električno energijo, nujno zdravstveno oskrbo, psihološko pomočjo, obveščanjem in izobraževanjem šoloobveznih otrok,
- zbiranje in razdeljevanje humanitarne pomoči.

Začasna nastanitev se izvede v objektih, kjer so zagotovljeni osnovni pogoji za življenje (ogrevani prostori, pitna voda, električna, sanitarije).

Delo bo potekalo v sodelovanju s silami za ZRP, Javnim podjetjem Komunala Metlika d.o.o., Rdečim križem Slovenije – OZ Metlika, Centrom za socialno delo Dolenjska in Bela Krajina – Enota Metlika, Zdravstvenim domom Metlika, prostovoljnimi gasilskimi društvi, Policijo, gospodarskimi družbami in drugimi organizacijami. Če se bo izkazala nezadostna materialna in kadrovska zmogljivost, bomo za pomoč zaprosili sosednje občine in URSZR, Izpostavo Novo mesto.

P – 24	Pregled enot, služb in drugih operativnih sestavov društev in drugih nevladnih organizacij, ki sodelujejo pri reševanju
P – 25	Pregled človekoljubnih organizacij
P – 26	Pregled centrov za socialno delo
P – 27	Pregled zdravstvenih domov, zdravstvenih postaj in reševalnih postaj

5.1.5 Zaščita kulturne dediščine

Zaščita kulturne dediščine obsega priprave in izvajanje ukrepov za zmanjšanje nevarnosti ter preprečevanje škodljivih vplivov nesreče zrakoplova na kulturno dediščino. Izvajajo jih strokovnjaki s področja varstva kulturne dediščine v sodelovanju z enotami Civilne zaščite Občine Metlika in drugimi silami za ZRP.

Občina Metlika razpolaga z uradno zbirko podatkov o nepremični kulturni dediščini na območju Občine Metlika.

Ukrepe reševanja kulturne dediščine ob nesreči zrakoplova izvajajo lastniki in uporabniki oziroma upravljavci kulturne dediščine. Pri tem jim pomagajo pristojne strokovne ustanove, občina in država. Napotke o ravnanju poda Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije – OE Novo mesto.

P – 31	Pregled kulturne dediščine
--------	----------------------------

5.2 Naloge zaščite, reševanja in pomoči

Ob nesreči zrakoplova se izvajajo naslednje naloge ZRP:

- po potrebi vključitev v iskanje pogrešanih oseb,
- prva pomoč in nujna medicinska pomoč,
- gašenje in reševanje ob požarih,
- reševanje iz ruševin,

- reševanje na vodi in iz vode,
- pomoč ogroženim in prizadetim svojcem oziroma prebivalcem,
- zagotavljanje osnovnih pogojev za življenje.

5.2.1 Iskanje pogrešanih oseb ob nesreči zrakoplova

Iskanje pogrešanih oseb ob nesreči zrakoplova vodi Policija, sodelujejo pa lahko tudi sile za ZRP:

- prostovoljna gasilska društva v Občini Metlika,
- enote Civilne zaščite Občine Metlika,
- gospodarske družbe,
- Društvo reševalnih psov Bela Krajina,
- Lovska družina Metlika,
- drugi prostovoljci, glede na potrebe na terenu.

Delovanje sil za ZRP ob nesreči zrakoplova v skladu z načelom postopnosti uporabe sil usklajuje poveljnik Civilne zaščite Občine Metlika v sodelovanju s poveljnikom Civilne zaščite za Dolenjsko. Glede na oceno posledic nesreče poveljnik Civilne zaščite Občine Metlika odloča o obsegu in vrsti sil za ZRP.

5.2.2 Prva pomoč in nujna medicinska pomoč

Ranjenim in poškodovanim ob nesreči zrakoplova na kraju nesreče pomagajo službe nujne medicinske pomoči (NMP), ki prve pridejo na kraj nesreče. Službam NMP pomagajo gasilci in druge ekipe sil za ZRP, ki prenesejo poškodovane do mesta za zdravstveno oskrbo (MZO), od koder je mogoč nadaljnji prevoz do zdravstvene oskrbe.

V okviru prve in nujne medicinske pomoči se na mestu za zdravstveno oskrbo izvaja:

- najnujnejša zdravstvena oskrba, triaža in priprava preživelih za prevoz v zdravstvene ustanove,
- prva psihološka pomoč,
- registracija udeležencev v nesreči in identifikacija oseb in
- komunikacije.

Nujno medicinsko pomoč (NMP) izvajajo službe nujne medicinske pomoči, organizirane na primarni in sekundarni ravni zdravstvene dejavnosti v skladu s smernicami za delovanje sistema nujne medicinske pomoči ob množičnih nesrečah.

Prvo pomoč ob nesreči zrakoplova lahko izvaja tudi Ekipa prve pomoči Občine Metlika. Ekipa se na podlagi odločitve poveljnika Civilne zaščite Občine Metlika aktivira takrat, kadar zaradi velikega števila poškodovanih pomoč zdravstvenih služb ni zadostna.

Ponesrečence se nadalje obravnava v Zdravstvenem domu Metlika in Splošni bolnišnici Novo mesto.

Reševanje ob letalski nesreči, v kateri so prisotne zdravju škodljive oziroma strupene kemikalije, zahteva poseben protokol, ki je bil sprejet leta 2019.

Ob nesreči zrakoplova večjega obsega, z več žrtvami, se dodatno aktivira tudi enota za identifikacijo oseb pri Inštitutu za sodno medicino pri Medicinski fakulteti Univerze v Ljubljani.

5.2.3 Gašenje in reševanje ob požarih

Naloge gašenja požarov in reševanja v primeru nesreče zrakoplova najprej izvaja PGD Črnomelj (GEŠP), nato gasilske enote pristojnih prostovoljnih gasilskih društev in po potrebi gasilske enote sosednjih prostovoljnih gasilskih društev.

Gasilske enote izvajajo naslednje naloge:

- gašenje požarov in reševanje ob požarih in eksplozijah,
- reševanje ukleščenih in blokiranih potnikov,

- pomoč pri prenosu ponesrečencev s kraja nesreče in s težje dostopnih predelov,
- pomoč pri pripravi ponesrečenih za prevoz in
- druge splošne reševalne naloge.

Po obvestilu o požaru ReCO Novo mesto alarmira prostovoljno gasilsko društvo glede na lokacijo požara zrakoplova. Organiziranje in vodenje gasilskih enot vodijo ter usmerjajo vodje gasilskih intervencij. Za gašenje in reševanje na težko dostopnem terenu se lahko sile in sredstva za reševanje (reševalci, gasilci in sredstva za reševanje) do kraja nesreče prepeljejo s helikopterji Policije ali SV.

Vodja intervencije sil za ZRP mora pri izvajanju nalog gašenja in reševanja ob požarih, kakor tudi pri ostalih zaščitnih ukrepih in nalogah ob nesreči zrakoplova, reševalce opozoriti na možnost prevoza streliva, eksploziva in pirotehničnih izdelkov ter na sprožitev katapultnega sedeža, če gre za vojaški zrakoplov.

Reševanje iz visokih zgradb in reševanje ob nesreči z nevarnimi snovmi je organizirano v sodelovanju s PGD Črnomelj (GEŠP) in PGD Metlika.

Po potrebi bodo neoporečno vodo dostavljale gasilske enote, ki so opremljene s cisternami za prevoz vode.

P – 13	Pregled avtomobilskih lestev za gašenje in reševanje iz visokih zgradb
P – 14	Pregled avtomobilskih cistern za prevoz pitne vode

5.2.4 Reševanje ob nesreči zrakoplova na težko dostopnem predelu ali na naseljeno območje

Ob nesreči zrakoplova na težko dostopnem predelu ali ob padcu zrakoplova na naseljeno območje se za reševanje ponesrečenih aktivirajo naslednje sile za ZRP na občinski ravni:

- PGD Črnomelj (GEŠP),
- prostovoljna gasilska društva Gasilske zveze Metlika,
- Ekipa za iskanje zasutih v ruševinah Občine Metlika,
- Društvo reševalnih psov Bela Krajina.

Ob nesreči zrakoplova na težko dostopnem terenu se za prevoz opreme za tehnično reševanje lahko uporabijo helikopterji Policije in SV.

Tehnično reševanje obsega:

- iskanje zasutih ljudi v ruševinah z geofoni in drugimi tehničnimi sredstvi oziroma psi za iskanje v ruševinah,
- reševanje ljudi in premoženja iz ogroženih ter poškodovanih objektov,
- odstranitev ovir na cestah, urejanje zasilnih poti in prehodov ter pomoč pri popravilu komunalne infrastrukture in odpravljanju drugih nujnih posledic ob nesreči zrakoplova,
- urejanje lokacij za začasno nastanitev ogroženih prebivalcev.

Vodja intervencije organizira reševanje ponesrečenih iz poškodovanega zrakoplova, umik poškodovanih, preživelih in mrtvih s kraja nesreče ter iskanje utopljenec oziroma pogrešanih. Intervencija se konča, ko ni več neposredne nevarnosti za življenje in zdravje ljudi.

Delovanje organov, enot in služb ter drugih sil za ZRP v skladu z načelom postopnosti vodi, usmerja in usklajuje poveljnik Civilne zaščite Občine Metlika oziroma njegov namestnik.

Pri opravljanju navedenih nalog je prepovedano:

- dotikati se in premikati razbitine, ruševine ter druge vsebine zrakoplova brez predhodnega dovoljenja komisije za preiskovanje nesreče zrakoplova in ustreznega dokumentiranja,
- spreminjati kraj nesreče in brisati sledi nesreče.

Gasilske enote sodelujejo pri različnih oblikah reševanja iz ruševin, in sicer pri:

- reševanju uklešččenih in blokiranih potnikov,
- prenosu ponesrečencev s kraja nesreče in težje dostopnih predelov,
- pripravi ponesrečenih za prevoz in
- drugih splošnih reševalnih nalogah.

Pri reševanju iz ruševin sodelujejo tudi gospodarske družbe na območju Občine Metlika, ki razpolagajo z ustrežno gradbeno mehanizacijo in imajo z Občino Metlika sklenjene dogovore o sodelovanju.

5.2.5 Reševanje na vodi in iz vode

V Občini Metlika reševanje ponesrečencev na vodi in iz vode, iskanje pogrešanih ter sodelovanje pri opravljanju nujnih zaščitnih in drugih del zaradi preprečitve in ublažitve posledic nesreče, izvajajo, skladno s predpisi in svojimi aktivnostmi, naslednje enote:

- PGD Črnomelj (GEŠP),
- enote prostovoljnih gasilskih društev, ki imajo za to usposobljene reševalce,
- pripadniki Civilne zaščite Občine Metlika tako, da se reševanje izvaja usklajeno med reševalnimi službami in enotami.

5.2.6 Pomoč ogroženim in prizadetim svojcem oziroma prebivalcem

Občina Metlika in Štab Civilne zaščite Občine Metlika v sodelovanju s Štabom Civilne zaščite za Dolenjsko, Zdravstvenim domom Metlika, Policijo, Centrom za socialno delo Dolenjske in Bele Krajine – Enoto Metlika, Rdečim križem Slovenije – OZ Metlika, duhovniki, prevajalsko službo ter drugimi organi posreduje prve informacije o nesreči in njenih posledicah ter objavi telefonsko številko, na kateri lahko prebivalci in svojci žrtev dobijo prve informacije o nesreči in njenih posledicah.

Občina Metlika in Štab Civilne zaščite Občine Metlika zbirata in posredujeta informacije o nesreči, usmerjata prebivalce na prizadetem območju ter vodita evidenco o mrtvih in poškodovanih.

5.2.7 Zagotavljanje osnovnih pogojev za življenje

Ko so vzpostavljeni osnovni pogoji za življenje ob nesreči, so izpolnjeni pogoji za preklic odrejenih zaščitnih ukrepov.

Zagotavljanje osnovnih pogojev za življenje ob nesreči zrakoplova obsega:

- nujno zdravstveno oskrbo ponesrečencev in odstranitev trupel,
- nastanitev in oskrbo ogroženih prebivalcev s pitno vodo, hrano, zdravili in drugimi osnovnimi življenjskimi potrebščinami,
- zagotavljanje potrebščin za osebno higieno,
- zagotavljanje delovanja nujne komunalne infrastrukture,
- oskrbo z električno energijo,
- zagotavljanje nujnih prometnih povezav,
- zagotavljanje nujnih telekomunikacijskih zvez,
- zaščito kulturne dediščine.

Za izvajanje nalog na področju zagotavljanja osnovnih pogojev za življenje so zadolžene javne službe in druge organizacije s področja infrastrukture na območju Občine Metlika ter poveljnik Civilne zaščite Občine Metlika (ob podpori Štaba), ki tudi koordinira aktivnosti za zagotavljanje osnovnih pogojev.

Vzpostavitev delovanja infrastrukturnih objektov, naprav in sistemov po nesreči zagotavljajo pristojne javne službe in podjetja, in sicer:

- nujno zdravstveno oskrbo ljudi zagotavlja Zdravstveni dom Metlika,
- nujno zdravstveno oskrbo živali zagotavlja BVS Črnomelj d.o.o., PE Veterinarska ambulanta Metlika,
- oskrbo ogroženih prebivalcev s pitno vodo do vzpostavitve delovanja javnega vodovodnega sistema zagotavljajo gasilske enote z ustreznimi cisternami za prevoz vode ter pogodbениki, po

vzpostavitvi delovanja javnega vodovodnega sistema pa Javno podjetje Komunala Metlika d.o.o.,

- oskrbo ogroženih prebivalcev s hrano, zdravili in drugimi osnovnimi življenjskimi potrebščinami zagotavljajo humanitarne organizacije, ob podpori pripadnikov enot Civilne zaščite in prostovoljcev,
- zagotavljanje delovanja nujne komunalne infrastrukture zagotavlja Javno podjetje Komunala Metlika d.o.o.,
- oskrbo z električno energijo zagotavlja pristojno podjetje Elektro Ljubljana d.d., Distribucijska enota Novo mesto, nadzorništvo Metlika,
- zagotavljanje nujnih prometnih povezav na regionalnih in lokalnih cestnih povezavah zagotavlja CGP d.d., na lokalnih cestah pa pomoč pri zagotavljanju prometnih povezav zagotavljajo tudi izbrani pogodbeniki,
- zagotavljanje nujnih telekomunikacijskih zvez zagotavljajo operaterji telekomunikacijskih povezav na območju Občine Metlika.

Sklep o preklicu izvajanja zaščitnih ukrepov in nalog sprejme poveljnik Civilne zaščite Občine Metlika.

P – 29	Pregled veterinarskih organizacij
D – 10	Osnovni pogoji za življenje ob naravnih in drugih nesrečah - priporočilo
D – 6	Vzorec sklepa o preklicu izvajanja zaščitnih ukrepov in nalog ZRP

6 OSEBNA IN VZAJEMNA ZAŠČITA

Osebna in vzajemna zaščita obsegata vse ukrepe, ki jih preživeli potniki ter ogroženi prebivalci izvajajo za preprečevanje in ublažitev posledic nesreče zrakoplova za svoje zdravje in življenje ter varnost svojega premoženja.

Prevoznik je dolžan potnike seznaniti z ukrepi za zaščito ob nesreči, letalske družbe pa morajo imeti na zrakoplovih predpisano opremo za osebno in vzajemno zaščito.

Za organiziranje, razvijanje in usmerjanje osebne in vzajemne zaščite ob nesreči zrakoplova je pristojna Občina Metlika. Občina poziva prebivalce naj upoštevajo navodila pristojnih služb in po potrebi organizira svetovalne službe, zlasti v primeru padca zrakoplova na naseljeno območje. Pomembno je, da so prebivalci seznanjeni s postopki za zavarovanje lastne varnosti in premoženja.

Obveščanje prebivalcev o posledicah in razmerah na prizadetem območju izvajata Štab Civilne zaščite Občine Metlika in občinska uprava Občine Metlika na krajevno običajne načine - preko spletne strani občine, družbenih omrežij in lokalnih medijev. Pomembno vlogo pri izvajanju osebne in vzajemne zaščite imajo tudi pristojne službe za socialno varstvo ter človekoljubne organizacije in prostovoljci.

Napotki za izvajanje osebne in vzajemne zaščite, preventivni ukrepi ter navodila za ravnanje ob nesreči, ki se lahko smiselno uporabijo tudi ob nesreči zrakoplova, so objavljeni na spletni strani *gov.si* v razdelku »Napotki prebivalcem ob nesrečah«.

Osebna in vzajemna zaščita vključuje:

- obveščanje prebivalcev o razmerah na prizadetem območju,
- usmerjanje zaščitnih ukrepov,
- organiziranje informacijskih centrov oziroma svetovalnih služb,
- pomoč ranljivim skupinam,
- spremljanje socialnih razmer na prizadetem območju.

7 RAZLAGA POJMOV IN OKRAJŠAV

7.1 Razlaga pojmov

- **Javno letališče** je letališče, ki je namenjeno in odprto za zračni promet in javni zračni prevoz.
- **Kontrolirana cona (Control Zone - CTR)** pomeni kontrolirani zračni prostor, ki se razteza navzgor od površine zemlje do določene zgornje meje.
- **Kontrolirani zračni prostor** pomeni zračni prostor določenih dimenzij, v katerem je zagotovljena služba kontrole zračnega prometa v skladu s klasifikacijo zračnega prostora.
- **Letalski prevoznik** pomeni podjetje za zračni prostor z veljavno operativno licenco.
- **Letališče (angl. aerodrome)** pomeni opredeljeno območje na kopnem ali vodi, na nepremični ali na nepremični oziroma plavajoči konstrukciji na vodi, vključno z vsemi objekti, napravami in opremo, ki so na takem območju, ki je v celoti ali delno namenjena za uporabo za prihode, odhode in premike zrakoplovov po površini.
- **Mešano letališče** je vojaško letališče, na katerem je dovoljen tudi civilni zračni promet.
- **Nesreča** je po *Zakonu o letalstvu dogodek*, povezan z obratovanjem zrakoplova, ki se zgodi tedaj, ko se ena ali več oseb oziroma stvari vkrca v zrakoplov, s katerim se namerava opraviti let, do tedaj, ko se opravi izkrcaje in zaradi katerega je:
 - ena ali več oseb smrtno ponesrečenih ali težje poškodovanih oziroma so stvari močno poškodovane ali uničene, kot posledica nahajanja v zrakoplovu, ali neposrednega stika z delom zrakoplova vključno z deli, ki so se oddvojili, ali izpostavljenosti reaktivnemu pišu, razen, če so poškodbe posledica naravnih vzrokov, če gre za samopoškodbe ali če poškodbe povzročijo druge osebe, ali so poškodovani slepi potniki, ki se skrivajo zunaj območij, ki so običajno namenjena potnikom in posadki,
 - na zrakoplovu nastala poškodba ali napaka na strukturi, ki negativno vpliva na strukturno moč, delovanje ali letalne karakteristike zrakoplova in bi zahtevalo večje popravilo ali zamenjavo poškodovanega dela, razen okvare ali poškodbe motorja, ki je omenjena samo nanj, njegov pokrov ali dodatke, ali okvare propelerja, konca krila, antene, zračnice, zavor, aerodinamičnih prehodov, manjše zareze ali vbodne luknje na površini zrakoplova,
 - zrakoplov izgubljen ali popolnoma nedostopen.
- **Nesreča** je po Zakonu o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami dogodek ali vrsta dogodkov, povzročenih po nenadzorovanih naravnih in drugih silah, ki prizadenejo oziroma ogrozijo življenje ali zdravje ljudi, živali ter premoženje, povzročijo škodo na kulturni dediščini in okolju v takšnem obsegu, da je za njihov nadzor in obvladovanje potrebno uporabiti posebne ukrepe, sile in sredstva, ker ukrepi rednih dejavnosti, sile in sredstva ne zadostujejo.
- **Vzletišče** je določena kopenska ali vodna površina, ki je v celoti ali deloma namenjen za pristajanje, vzletanje ali gibanje zrakoplovov samo določenih vrst in kategorij.
- **Zračna pot** je kontroliran zračni prostor ali njegov del v obliki tridimenzionalnega koridorja, opremljen z radio navigacijskimi napravami.
- **Zračni promet** je gibanje zrakoplovov po zraku (let) in po letališčih ter vzletiščih.
- **Zračni prostor RS** obsega zračni prostor nad kopnim ter obalnim morjem in notranjimi vodami, ki so pod suverenostjo RS. Zračne poti v Sloveniji so glede na razvrstitev zračnega prostora v RS razdeljene v razrede C, D, E in G. Razredi C, D in E predstavljajo nadzorovani zračni prostor, zračni prostor razreda G pa je sloj prostega letenja, v katerem ni organizirane službe kontrole letenja.
- **Zrakoplov** je vsaka naprava, ki se lahko obdrži v atmosferi zaradi reakcije zraka, razen reakcije zraka na zemeljsko površino.

7.2 Razlaga okrajšav

CAA	Agencija za civilno letalstvo
CORS	Center za obveščanje Republike Slovenije
CZ	Civilna zaščita
ELME	Ekološki laboratorij z mobilno enoto
GEŠP	Gasilska enota širšega pomena
KZPS	Kontrola zračnega prometa Slovenije
LKZP	Letališka kontrola zračnega prometa
MEEL	Mobilna enota ekološkega laboratorija Maribor
NMP	Nujna medicinska pomoč
OKZP	Območna kontrola zračnega prometa
PGD	Prostovoljno gasilsko društvo
ReCO	Regijski center za obveščanje
RKB	Radiološka, kemična in biološka
RS	Republika Slovenija
SOU ODBK	Skupna občinska uprava občin Dolenjske in Bele krajine
SV	Slovenska vojska
URSZR	Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje
ZARE	Radijske zveze v sistemu zaščite in reševanja
ZD	Zdravstveni dom
ZIR	Zaščita in reševanje
ZRP	Zaščita, reševanje in pomoč

8 SEZNAM PRILOG IN DODATKOV

8.1 Priloge

oznaka	vsebina
P – 1	Podatki o poveljniku, namestniku poveljnika in članih Štaba Civilne zaščite
P – 4	Podatki o organih, službah in enotah CZ
P – 7	Pregled javnih in drugih služb, ki opravljajo dejavnosti pomembne za zaščito in reševanje
P – 10	Pregled gradbenih organizacij
P – 11	Pregled gasilskih enot s podatki o poveljnikih in namestnikih poveljnikov
P – 13	Pregled avtomobilskih lestev za gašenje in reševanje iz visokih zgradb
P – 14	Pregled avtomobilskih cistern za prevoz pitne vode
P – 15	Podatki o odgovornih osebah, ki se jih obvešča o nesreči
P – 18	Seznam medijev, ki bodo posredovali obvestilo o izvedenem alarmiranju in napotke o izvajanju zaščitnih ukrepov
P – 20	Pregled sprejemališč za evakuirane prebivalce
P – 21	Pregled objektov, kjer je možna začasna nastanitev ogroženih prebivalcev in njihove zmogljivosti, ter lokacije primerne za postavitve zasilnih prebivališč
P – 22	Pregled organizacij, ki zagotavljajo prehrano
P – 23	Pregled lokacij načrtovanih za potrebe zaščite in reševanja v občinskih prostorskih aktih
P – 24	Pregled enot, služb in drugih operativnih sestavov društev in drugih nevladnih organizacij, ki sodelujejo pri reševanju
P – 25	Pregled človekoljubnih organizacij
P – 26	Pregled centrov za socialno delo
P – 27	Pregled zdravstvenih domov, zdravstvenih postaj in reševalnih postaj
P – 29	Pregled veterinarskih organizacij
P – 31	Pregled kulturne dediščine
P – 33	Seznam članov komisije za ocenjevanje škode

8.2 Dodatki

oznaka	vsebina
D – 6	Vzorec sklepa o preklicu izvajanja zaščitnih ukrepov in nalog ZRP
D – 9	Zaščitni ukrep evakuacija – priporočilo
D – 10	Osnovni pogoji za življenje ob naravnih in drugih nesrečah – priporočilo

D – 19

Vzorec sklepa o aktiviranju načrta ZIR ob nesreči